

عنوان مقاله:

بررسی اختلاف نظر ابن سینا و متکلمان اتمیست درباره ی روایی کاربرد ایده آل سازی های ریاضیاتی در طبیعیات

محل انتشار:

دو فصلنامه تأملات فلسفی، دوره 10، شماره 24 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسنده:

سید علی حسینی - فلسفه و کلام اسلامی، الهیات، فردوسی، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

در این مقاله برای نشان دادن تقابل نظر ابن سینا و دو گروه از متکلمان مسلمان درباره ی اعتبار کاربرد آزمایش فکری ایده آل ریاضیاتی در پژوهش های طبیعی، دو نمونه ی سنگ آسیا و کره و سطح صاف را مدنظر قرار داده ایم و باتوجه به دیدگاه مثبت متکلمان و مخالفت ابن سینا با این روش، دریافته ایم که این اثبات یا انکار، از باورهای پس زمینه ای نشئت می گیرد که هر گروه به آن ملتزم شده است؛ همچون اختلاف نظر در اموری نظیر ماهیت جسم طبیعی و تعلیمی و بالقوه بودن یا نبودن اجزای یک جسم. آنچه متکلمان را به بهره گیری از ایده آل های ریاضیاتی کشانده، قابلیت این روش برای اثبات دیدگاه ذره گرایانه ی آن هاست تا جایی که ذره گرایی با این روش اثبات هماهنگی دارد و این روش اثبات، ذره گرایی را به کرسی می نشاند. فیلسوف مشائی نیز به دلیل همین ارتباط دوسویه ای که میان پس زمینه های متافیزیکی دیدگاه متکلم و روش اثبات آن برقرار است، در صورتی که پیش فرض های یادشده درخصوص جسم و یکی شدن بالقوه (اجزاء) و بالفعل (جسم یکپارچه) را نفی کند، روش آن ها را بی خاصیت می کند و اگر راسا روش را رد کند و تحقق تعلیمیات وهمی و ایده آل های ریاضیاتی در طبیعیات عینی را نادرست بینگارد، پس زمینه ی متافیزیکی آن ها را با ایرادهایی جدی روبه رو می کند. نهایتاً به این تحلیل رسیده ایم که تک روش بودن ابن سینا صحیح نیست و گسترش روش متکلمان مفید بود، اگر آگاهانه، با نگاهی کاربردی و فارغ از پس زمینه های غیرطبیعیاتی به کار می رفت.

کلمات کلیدی:

ابن سینا، متکلمان اتمیست، طبیعیات، اوهام ریاضی، ایده آل سازی ریاضیاتی، آزمایش فکری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1044581>

